

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudkyně JUDr. Marcelou Sedmíkovou ve věci žalobce: **J. A. G.**, zast. Mgr. Janem Lipavským, advokátem se sídlem v Hradci Králové, Velké náměstí 135/19, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra České republiky**, se sídlem v Praze 7, Nad Štolou 3, pošt. schránka 21/OAM, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 4. 2011, čj. OAM-420/ZA-ZA06-ZA12-2010, t a k t o :

- I. **Žaloba se v té části, ve které žalobci nebyla udělena mezinárodní ochrana dle § 12, § 13 , § 14 a § 14b zák. č. 325/1999 Sb., ve znění pozdějších předpisů, z a m í t á .**
- II. **Rozhodnutí žalovaného se v té části, ve které žalobci nebyla udělena mezinárodní ochrana dle § 14a zák. č. 325/1999 Sb., ve znění pozdějších předpisů, z r u š u j e a věc se v r a c í žalovanému k dalšímu řízení.**
- III. **Žádný z účastníků n e m á právo na náhradu nákladů řízení.**

IV. Odměna advokáta Mgr. Jana Lipavského se určuje částkou 11.520,- Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Krajského soudu v Hradci Králové na účet soudem ustanoveného zástupce do 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce požádal dne 21. 12. 2010 Českou republiku o udělení mezinárodní ochrany. Uvedl, že Nigérii opustil 14. 12. 2010 letecky jako člen organizace IITA (Institut international tropical agriculture) na základě cestovních dokladů, které mu obstaral jeho známý. Bez potíží prošel do letadla, žádné kontroly podroben nebyl. Totožnost prokázat nemohl, neboť veškeré doklady si vzal onen známý, který zajistil žalobcovo vycestování. Za samotný důvod odchodu z Nigérie označil problémy mezi muslimy a křesťany, když sám vyznává islám, které v průběhu roku 2010 vyvrcholily krvavým střetem a posléze i zničením místa žalobcovy obživy, kina, kde promítal filmy. O pomoc orgány své země nežádal, otázku případného přestěhování do jiné, pro žalobce bezpečnější části Nigérie vůbec nezvažoval. Možnost návratu vyloučil z obav z pokračování násilných střetů a tím obav o život.

Správní orgán vyhodnotil příběh přednesený žalobcem, doplnil jej o řadu informací a zpráv o Nigérii, které k případu shromáždil a rozhodl tak, že žalobci mezinárodní ochranu podle § 12, § 13 § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, v platném znění (dále jen zákon o azylu), neudělil.

Ten ve včasné žalobě namítal pochybení správního orgánu, které mělo za následek nesprávné rozhodnutí o jeho žádosti. Žalovanému vytýkal nesprávné vyhodnocení nebezpečí, které v důsledku nastíněných problémů žalobci v Nigérii hrozilo a o němž lze předpokládat, že by pokračovalo v případě jeho návratu. Zdůraznil, že na pravdivost jeho příběhu a opodstatněnost obav lze usuzovat rovněž z obsahu důkazů shromážděných žalovaným, které náboženské násilnosti v oblastech města Jsou a rovněž i v jiných oblastech Nigérie potvrzují. Důvodnost své žádosti spatřuje v naplnění podmínek § 12 písm. b) zákona o azylu, neboť popsal odůvodněný strach z pronásledování v důsledku svého náboženství a to ze strany neznámých osob křesťanského vyznání, přičemž kompetentní orgány Nigérie nejsou schopny odpovídajícím způsobem před takovýmto jednáním zajistit ochranu. Z obdobných důvodů došlo dle přesvědčení žalobce rovněž k naplnění podmínek pro udělení tzv. doplňkové ochrany dle § 14a odst. 1 zákona o azylu, neboť případný návrat žalobce do země jeho původu představuje pro žalobce zcela zřejmé ohrožení života. Pro zmíněné důvody trval na zrušení napadeného rozhodnutí a vrácení věci žalovanému k dalšímu řízení.

Žalovaný se k obsahu žaloby vyjádřil podáním ze dne 18. července 2011, v němž zopakoval jednotlivé žalobní námitky, odkázal na průběh správního řízení, shromážděné informace o zemi původu, které zkonfrontoval s přednesem žalobce a z toho i nadále dovozoval správnost svého rozhodnutí. Zdůraznil, že žalobce se mohl proti jednorázovým potížím se soukromými osobami adekvátně bránit hledáním ochrany u kompetentních orgánů své země, konkrétně ze Zprávy MZ USA ze dne 11. března 2010 – o dodržování lidských práv v Nigérii přitom možnost domoci se ochrany v zemi žalobce vyplývá. Rozhodnutí bylo dle přesvědčení správního orgánu vydáno v souladu se zákonem, obavy žalobce považoval za neopodstatněné a trval na zamítnutí žaloby.

Po zjištění, že jsou splněny podmínky řízení, žaloba je přípustná, byla podána včas a osobou oprávněnou, projednal soud žalobu za přítomnosti obou účastníků a tlumočníka anglického jazyka. V mezích vytčených žalobními body poté přezkoumal napadeného rozhodnutí (§ 75 odst. 2 s.ř.s.). Žalobce setrval na jím přednesených důvodech opuštění Nigérie a odkázal na informace získané z informačního serveru aktuálně.centrum.cz, které zachycovaly situaci v Nigérii v listopadu 2011, v lednu 2012 a v dubnu 2012. Zprávy, kterými krajský soud provedl důkaz, poukazují na nadále trvající náboženské problémy v Nigérii. Dále žalobce prostřednictvím svého zástupce odkázal na aktuální stanovisko organizace Human Right Watch, kterým disponoval toliko v anglickém jazyce a proto vyjádřil stručně jeho obsah popisující neutěšenou situaci v Nigérii s tím, že orgány státní moci nejsou schopny situaci adekvátně řešit. Konečně připomněl doporučení MZV České republiky z února 2011 i z února 2012, které obsahuje varování před zhoršenou bezpečnostní situací v Nigérii. Nadále trval na neaktuálnosti podkladových zpráv, když zdůraznil obecně známou situaci v Nigérii, kdy z aktuálních informací lze usuzovat na stav trvajícího vnitřního násilí, a proto je za dané situace návrat žalobce vyloučen. K těmto důkazům provedl krajský soud důkaz obsahem zpráv a listin shromážděných v průběhu soudního řízení – jednalo se o zprávu UNHCR ze dne 10. 4. 2012, aktuální informace obsažené v databázi ČTK, zprávu MZ USA z 8. dubna 2011 – Zpráva o dodržování lidských práv za rok 2010 a pět zpráv zajištěných soudem z veřejně dostupného informačního zdroje serveru idnes.cz, které popisovaly situace náboženského konfliktu mezi křesťany a muslimy v Nigérii v průběhu roku 2010.

Žalovaný namítl, že nemohl předjímat budoucí vývoj bezpečnostní situace v Nigérii, o žádosti rozhodoval na základě tehdy dostupných informací. Zdůraznila, že i přes náboženské konflikty zejména ve městě Jos žil žalobce po řadu let v obci vzdálené 25 kilometrů a to bez větších problémů. Žalobci nic nebránilo přestěhovat se do jiné části Nigérie, konkrétně na sever země, který je převážně muslimský. Na skutečnost, že se mohl po Nigérii pohybovat nasvědčuje fakt, že bez problémů vycestoval do Lagosu. Konečně odkázala na konstantní judikaturu Nejvyššího správního soudu v Brně, dle které je namístě přistoupit k úvahám o udělení mezinárodní ochrany při splnění zákonných podmínek poté, kdy žadatel vyčerpá možnosti ochrany v zemi svého původu. Danou možnost potvrdily získané informace, a proto trval na zamítnutí žaloby.

Právní rámec projednávané věci je upraven následovně: mezinárodní ochranu lze podle § 28 odst. 1 zákona o azylu udělit ve formě azylu nebo doplňkové ochrany: shledá-li ministerstvo při svém rozhodování, že jsou naplněny důvody pro udělení azylu podle §§ 12, 13 nebo 14, udělí azyl přednostně. Pokud správní orgán dospěje k závěru, že nebyly naplněny důvody pro udělení azylu jako vyšší formy mezinárodní ochrany, v souladu se zákonem posoudí, zda-li cizinec nesplňuje důvody k udělení doplňkové ochrany. Podle ust. § 12 písm. a) zákona o azylu udělí azyl, bude-li v řízení zjištěno, že cizinec je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod nebo dle písm. b) je zjištěno, že cizinec má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.

Při rozhodování o žádosti samotného žalobce vycházel správní orgán z informací poskytnutých žalobcem v žádosti ze dne 21. 12. 2010 a z obsahu pohovoru konaného dne 28. 12. 2010. Dokazování doplnil správní orgán souborem informací hodnotících situaci v Nigérii s přihlédnutím k obsahu informací uváděných žalobcem. Jednalo se o standardní zprávy z obvyklých informačních zdrojů, které zachycovaly situaci v otázce dodržování lidských práv a svobod v Nigérii, včetně otázky návratu neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu – konkrétně správní orgán disponoval Informací Ministerstva vnitra Velké Británie ze 14. dubna 2009 obsahující směrnici pro posuzování žádostí o azyl, Zprávou o zemi téhož ministerstva z 5. prosince 2008 a 15. ledna 2010, Zprávou Ministerstva zahraničí USA o dodržování lidských práv v Nigérii v roce 2008 z 25. února 2009 a toutéž zprávou hodnotící období roku 2009 vydanou dne 11. března 2010. Žádost žalobce dále posuzoval na pozadí Informace Švýcarské organizace pro pomoc uprchlíkům, Alexandra Geiser, z 12. dubna 2010, vycházel z Informace Ministerstva zahraničních věcí České republiky čj. 98318/2010-LPTP ze dne 16. března 2010 – z ní lze mimo jiné vysledovat postup při podávání žádosti o vstupní vízum do České republiky, který se výrazně liší od popisu učiněného žalobcem. Rovněž měl k dispozici Návrh usnesení Evropského parlamentu o masových zvěstevch v Nigérii z 28. 4. 2010, materiál OSN k masakrům v Nigérii z 24. 2. 2010, Výroční zprávu Komise Spojených států amerických pro svobodu vyznání ve světě z května 2010 a tyto informace doplnil o zprávy obsažené v databázi ČTK. Krajský soud poté v průběhu řízení doplnil dokazování o informace výše označené a to jak informace, které si obstaral na základě své iniciativy, tak informace předložené zástupcem žalobce při jednání.

Označené zprávy (včetně zprávy UNHCR) mimo jiné zaznamenají reálnou možnost vnitřního přesídlení, byť bez rodinného zázemí může být jedinec vystaven hospodářským a sociálním problémům. Současně potvrzují, že Nigérie je „rozdělena“ na severní část převážně obývanou muslimy a křesťanskou jižní část. Dále v zásadě potvrzují možnost žádat ochranu u státních orgánů včetně nevládních organizací, konstatují poměrně nejednoduchou vnitropolitickou situaci včetně faktu, že k prosazování politických cíle je zejména při komunálních volbách eskalace násilí. To vše na pozadí faktu, že od získání nezávislosti je Nigérie po převážnou dobu vojenskou diktaturou a systémem více politických stran, kdy členství v nich umožňuje

přístup k moci a funkcím. Policejní a justiční systém je zasažen korupcí, efektivita a nezávislost těchto institucí je nicméně na celostátní úrovni vyšší. Současně lze vysledovat i permanentní napětí mezi hlavními náboženskými směry v Nigérii, tedy islámem a křesťanstvím, které v průběhu let opakovaně vyústily v otevřené vlny násilí. Střetům, jak vyplývá z informací, se snaží nigerijské státní orgány v rámci svých možností čelit, leč ne vždy důsledně a s potřebným efektem. Zejména ze zpráv ČTK a informací z veřejných sdělovacích prostředků je zřejmé, že k vážnému vyhocení bezpečnostní situace v důsledku náboženských střetů mezi muslimy a křesťany došlo již na počátku roku 2010 a situace se dle obsahu aktuálních zpráv do doby současné nezklidnila.

Krajský soud po provedeném řízení usoudil o žalobě následovně: žalobce se domáhal poskytnutí mezinárodní ochrany formou azylu s odkazem na ust. § 12 zákona o azylu, kdy mezinárodní ochranu lze podle § 28 odst. 1 zákona o azylu udělit ve formě azylu nebo doplňkové ochrany: shledá-li ministerstvo při svém rozhodování, že jsou naplněny důvody pro udělení azylu podle §§ 12, 13 nebo 14, udělí azyl přednostně. Pokud správní orgán dospěje k závěru, že nebyly naplněny důvody pro udělení azylu jako vyšší formy mezinárodní ochrany, v souladu se zákonem posoudí, zda-li cizinec nesplňuje důvody k udělení doplňkové ochrany.

Podle ust. § 12 písm. a) zákona o azylu udělí azyl, bude-li v řízení zjištěno, že cizinec je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod nebo dle písm. b) je zjištěno, že cizinec má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.

Krajský soud při projednávání žaloby ověřil, že žalobce jako státní občan Nigérie je muslimského vyznání, středoškolák, nevoják a politicky se v minulosti nikdy neangažoval. Vysvětlil, že důvodem potíží byl pokus muslimské komunity postavit si mešitu (žalobce byl členem mešitního výboru) ve městě Poshuican, které je převážně křesťanské. Problémy dle žalobce začaly již v průběhu roku 2009 a vyhrcovaly se v roce 2010, kdy došlo k velkému střetu mezi muslimy a křesťany ve městě Jos – nedaleko od žalobcova bydliště, který skončil značným počtem zabitých. V létě roku 2010 žalobci zničili neznámí lidé kino, zdroj jeho obživy. Odešel do Nwachuku Village, kde se ukrýval do prosince, a přesto i tam dostával výhrůžné telefonáty. Potvrdil, že pomoc u orgánů státu nehledal, protože díky poměrům v Nigérii by to nemělo smysl. Současně ale spontánně uvedl, že při konfliktech nigerijská vláda vyšle do místa nepokojů armádu, která se snaží konflikt urovnat. Dále připustil, že o přestěhování se na jiné, pro žalobce bezpečnější místo v Nigérii, nikdy neuvažoval, v realizaci by mu zřejmě nic nebránilo, leč tato cesta jej vůbec nenapadla. Doplnil, že by byl ale stejně všude nalezen.

Po takto provedené rekapitulaci dosavadního řízení musí krajský soud bez pochybností konstatovat, že v řízení před správním orgánem nebyl žalobce krácen na svých právech a postup žalovaného se nevymykal obvyklé a soudu známé praxi.

Žalobce, krom jím popsaného příběhu o svých problémech, nepředložil správnímu orgánu ani posléze krajskému soudu žádné další důkazy. Správní orgán příběh žalobce zachytil téměř doslovně v odůvodnění napadeného rozhodnutí a krajský soud považuje za správné a adekvátní situaci, kterou zjistil v průběhu soudního řízení, na toto odůvodnění odkázat. V konkrétním případě tedy neměl krajský soud jinou možnost, stejně tak jako správní orgán, nežli posuzovat a vyhodnotit reálnost, pravdivost a přesvědčivost příběhu žalobce. V rozhodnutí Nejvyššího správního soudu v Brně ze dne 30.9.2008, čj. 5 Azs 66/2008-70 (Ej 549/2008) se uvádí následující: *„Pokud jde o břemeno důkazní, to je již výrazněji rozloženo mezi žadatele o mezinárodní ochranu a žalovaného. Prokazovat jednotlivá fakta je povinen primárně žadatel, nicméně žalovaný je povinen zajistit k dané žádosti o mezinárodní ochranu maximální možné množství důkazů, a to jak těch, které vyvracejí tvrzení žadatele, tak těch, co je podporují. V mnoha případech však musí žalovaný rozhodovat za důkazní nouze, tj. tehdy, když není ani žadatel ani žalovaný schopen doložit či vyvrátit určitou skutečnost či tvrzení žádným přesvědčivým důkazem. V takových případech zůstává jediným důkazním prostředkem výpověď žadatele a klíčovým faktorem se stává posouzení celkové věrohodnosti žadatele a posouzení pravděpodobnosti, zda k události opravdu došlo podle výpovědi žadatele.“*

Příběh žalobce je sám o sobě natolik stručný a málo obsažný, že je zjevné, že se nemohl od dějové linie zásadnějším způsobem odchýlit a dát tak důvod k případným úvahám o jeho nevěrohodnosti. To se ovšem nedá říci o způsobu jeho vycestování z Nigérie, jak ostatně přiléhavě připomněl správní orgán, což však na samotném výsledku posouzení věrohodnosti žalobce nemůže mnoho změnit, neboť skutečný způsob získání cestovního dokladu a způsob vycestování žalobce z Nigérie již není v zásadě možné zpětně věrohodně objasnit.

Žalobce netvrdil důvody, pro které by se měl správní orgán zabývat případným udělením mezinárodní ochrany dle § 12 písm. a) zákona o azylu a ostatně ani v tomto směru nepřišla žalobní námitka. K úvahám ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu lze z přednesu žalobce usoudit, že žil po řadu let v blízkosti města Josu známého opakovanými a též krvavými střety mezi muslimy a křesťany, nicméně bez zásadního dopadu do osobní integrity žalobce. I po jím uvedeném masakru pobýval nadále v blízkosti města Jos a objektivní problémy v jeho případě znamenaly telefonické výhrůžky. Potvrdil, že situaci osobně neřešil, pomoc u státních orgánů nehledal a možnost zvolit si bydliště na muslimském severu jej dle jeho slov vůbec nenapadla. Pokud správní orgán na základě shromážděných zpráv uzavřel, že žalobci nic nebránilo v přestěhování do severní části Nigérie, pak dle názoru krajského soudu dostal touto úvahou požadavku Nejvyššího správního soudu vyjádřeného v rozsudku soudu ze dne 27. 10. 2011, čj. 6 Azs 22/2011-108, ve kterém se uvádí: *„I. Splnění podmínek pro možnost vnitřního přesídlení (dostupnost oblasti, účinnost přesunu jako řešení proti pronásledování či vážné újmy v původní oblasti, absence hrozby navrácení do původní oblasti a minimální standard ochrany lidských práv) je nutné posuzovat kumulativně ve vztahu ke konkrétní oblasti země původu tak, aby bylo z rozhodnutí o mezinárodní ochraně patrné, která konkrétní část země původu je pro žadatele možným útočištěm před hrozící újmou.“*

Žalobce, ačkoli se snažil popsat svůj osobní příběh, tak předložil obecně známé informace k situaci ohledně náboženského napětí v Nigérii. Pokud by měl správní orgán příběh žalobce a okolnosti jeho potíží podřadit pod azylově relevantní důvody, na které pamatuje § 12 písm. b) zákona o azylu, jak žalobce namítal v podané žalobě, tak by v zásadě každý žadatel z Nigérie, ať již muslimského či křesťanského vyznání, musel v případě žádosti o mezinárodní ochranu obdržet kladné rozhodnutí, aniž by byl veden snahou pokusit se nastíněnou situaci řešit v rámci možností, které k ochraně nabízejí státní orgány Nigérie včetně otázky změny místa bydliště. Obě varianty, byť s určitými problémy, však v zemi původu žalobce v úvahu přicházejí a krom jiného jsou potvrzeny i v Informaci MV Velké Británie ze 14. dubna 2009 obsahující Směrnici pro posuzování žádostí o azyl. Krajský soud ve shodě se správním orgánem, a to i přes neutěšenou situaci v Nigérii, uzavřel, že k naplnění podmínek pro udělení mezinárodní ochrany dle § 12 písm. b) zákona o azylu nedošlo, neboť žalobce nevyužil a ani se nepokusil využít ochrany své země a možností řešit jím uvedené problémy přestěhováním se do míst, která obývá z převážné míry muslimská komunita, tak, jak by bylo lze předpokládat a jak předjímá rovněž Nejvyšší správní soud v Brně ve své rozhodovací praxi, např. v rozhodnutí ze dne 11. 3. 2001 sp. zn. 6 Azs 8/2003.

Za správné, zákonné, zjištěným informacím odpovídající a taktéž náležitě odůvodněné považuje krajský soud i neudělení azylu dle § 13 a 14 zákona o azylu. V smyslu obsahu § 13 zákona o azylu nebyla v daném případě žádná tvrzení ze strany žadatele činěna. Rozhodnutí správního orgánu, v němž bylo použito správního uvážení (§ 14 tzv. humanitární azyl), může soud přezkoumat jen po formální stránce a po věcné stránce pouze v tom směru, zda správní orgán nepřekročil meze stanovené správním uvážením. Soud uvážil, že rozhodnutí žalovaného o neudělení humanitárního azylu je v souladu se zákonem. Ten měl dostatek podkladů (konkrétních zpráv a informací – přesně citovány v napadeném rozhodnutí a to i od samotného žalobce, z nichž nebylo možno na případnou důvodnost tohoto postupu usoudit) pro rozhodnutí ve smyslu § 14 zákona o azylu a posoudil neudělení azylu podle tohoto ustanovení v mezích stanovených zákonem. Soud má tedy za to, že rozhodnutí žalovaného o neudělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu je v souladu se zákonem a jednoznačně respektuje judikaturu Nejvyššího správního soudu v Brně. Jedná se například o rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 7. 2004, čj. 5 Azs 105/2004 či o rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2004, čj. 2 Azs 8/2004-55, ve kterém se uvádí: „*Smysl institutu humanitárního azylu podle § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, spočívá v tom, aby rozhodující správní orgán měl možnost azyl poskytnout i v situacích, na něž sice nedopadá žádná z kautel předpokládaných taxativními výčty ustanovení § 12 a § 13 zákona o azylu, ale v nichž by bylo přesto „nehumánní“ azyl neposkytnout. Správní orgán díky tomu může zareagovat nejen na případy, jež byly předvídatelné v době přijímání zákona o azylu jako obvyklé důvody udělování humanitárního azylu (např. u osob zvláště těžce postižených či nemocných, u osob přicházejících z oblastí postižených humanitární katastrofou, ať už způsobenou lidskými či přírodními faktory), ale i na situace, jež předvídané či předvídatelné nebyly. Míra volnosti této jeho reakce je pak omezena pouze zákazem libovůle,*

vyplývajícím pro orgány veřejné moci z ústavně zakotvených náležitostí demokratického a právního státu.“

Jiný závěr ovšem krajský soud učinil k té části výroku rozhodnutí, která se vztahuje k ust. § 14a, když skutečnosti pro úvahy ve smyslu § 14b zákona o azylu činěny nebyly, tedy k otázce návratu žalobce do Nigérie tak, aby případnou realizací návratu nedošlo k porušení zásady non-refoulement.

Žalovaný při posuzování otázky návratu logicky vycházel ze znění zákona, kdy se dle § 14a odst. 1 zákona o azylu doplňková ochrana udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště. Dle § 14a odst. 2 téhož zákona se za vážnou újmu podle tohoto zákona považuje uložení nebo vykonání trestu smrti, mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.

Krajský soud se tak při posuzování této otázky zabýval především tím, zda-li správní orgán respektoval zásadní požadavek na objektivitu (věcnou i časovou) informací o zemi původu tak, jak předpokládá ve svém rozsudku ze dne 31. 7. 2008, č. j. 5 Azs 55/2008 – 71 Nejvyšší správní soud v Brně. Ten konstatoval, že *„při používání informací o zemích původu je nutné dodržovat následující pravidla. Informace o zemi původu musí být v maximální možné míře (1) relevantní, (2) důvěryhodné a vyvážené, (3) aktuální a ověřené z různých zdrojů, a (4) transparentní a dohledatelné.“*

Nelze přehlédnout, že jak v žalobě tak v průběhu samotného řízení před soudem zástupce žalobce poukazoval na trvale bezpečnostně nestabilní a navíc stále se zhoršující situaci v Nigérii, která hrozí vypuknutím občanské války, a proto nelze návrat žalobce považovat za reálný. Z obecně dostupných a stranám sporu známých informací uveřejňovaných ve sdělovacích prostředcích lze vysledovat, že se po prezidentských volbách v dubnu 2011 významně zhoršila bezpečnostní situace v Nigérii a média ji na počátku roku 2012 dokonce popsala tak, že Nigérie upadá do osidel svaté války. Současně je pravdou, že stav permanentního napětí a násilí je znakem charakterizujícím bezpečnostní situaci v Nigérii po dlouhou dobu, ovšem v průběhu loňského roku a počátkem roku 2012 zřejmě dochází k další eskalaci výrazných problémů.

Krajský soud navíc podotýká, že shora zachycené problémy objektivně existovaly i v době rozhodování správního orgánu, na což nasvědčují zprávy veřejnoprávních médií popisující průběh násilných akcí v Nigérii i za rok 2010, jak je shromáždil

krajský soud. Ke zrušení rozhodnutí žalovaného v té části rozhodnutí, kterým žalobci nebyla udělena mezinárodní ochrana dle § 14a zákona o azylu vedl krajský soud krom již řečeného rovněž názor Nejvyššího správního soudu v Brně obsažený v rozsudku ze dne 22. 4. 2011, čj. 5 Azs 3/2011-131. Bezpečnostní situace v Nigérii byla problematická již v roce 2010, následně docházelo ke stupňování násilí, a proto krajský soud nepovažoval za správné rozhodnutí jako celek potvrdit a odkázat žalobce na možnost podat si novou žádost, jak umožňuje aktuální judikatura Nejvyššího správního soudu v Brně.

Ve zmiňovaném rozhodnutí je vyjádřen i tento závěr: „*I. Krajský soud je povinen se odchýlit od § 75 odst. 1 s.ř.s. a přihlížet i ke skutečnostem relevantním z hlediska mezinárodní ochrany, které vyšly najevo až po vydání žalobou napadeného rozhodnutí, tehdy, pokud by v daném případě neshledal dostatečné záruky k tomu, že budou tyto nové skutečnosti posouzeny v novém správním řízení k tomu příslušným správním orgánem z hlediska respektování zásady non-refoulement a že bude mít žadatel o mezinárodní ochranu možnost dosáhnout soudního přezkoumání tohoto nového rozhodnutí dříve, než by mělo dojít k jeho navrácení do země původu. Tuto otázku je třeba posuzovat vždy individuálně, tedy vzhledem ke konkrétní situaci daného žadatele o mezinárodní ochranu.*

II. Dostatečné záruky pro respektování zásady non-refoulement budou dány v případě, že bude vzhledem ke konkrétním okolnostem věci zcela zřejmé, že žadatel bude mít možnost podat novou žádost o mezinárodní ochranu (§ 3 odst. 2 ve spojení s § 10 odst. 2 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu) a že tato nová žádost bude přípustná (§10a zákona o azylu).“

Krajský soud ostatně považuje jím zvolený postup, tedy doplnění dokazování žalovaným ve smyslu posouzení podmínek § 14a zákona o azylu s ohledem na soudem jasně formulovaný závěr k otázce neudělení mezinárodní ochrany dle § 12, § 13, § 14 a § 1 b zákona o azylu, za řešení odpovídající zjištěným okolnostem případu a navíc časově nejméně náročné. V dalším řízení bude namíste obstarat si jak aktuální, tak i cíleně a pro daný případ konkrétně zaměřené informace k otázce reálně bezpečného návratu žalobce do země původu. Z obecně dostupných informací o Nigérii vyplývá, že bezpečnostní situace v zemi rozhodně příznivá a stabilní není, a proto bude zapotřebí vyhodnotit otázku návratu žalobce na opravdu časově i věcně aktuálních podkladech o Nigérii.

Za dané situace krajský soud rozhodnutí žalovaného s ohledem na dílčí důvodnost vznesených námitek ve smyslu nedostatečně zjištěného skutkového stavu s přihlédnutím k nestabilní bezpečnostní situaci v Nigérii zrušil pro vady řízení a věc tak vrátil žalovanému k dalšímu projednání (§ 78 odst. 1, odst. 4 a odst. 5 s.ř.s.). Žalovaný doplní dokazování o aktuální informace týkající se reálně možnosti bezpečného návratu žalobce do země a o žádosti opětovně rozhodne. Odstranění, resp. doložení zjištěných vad vyžaduje zásadnější doplnění dokazování o cíleně zaměřené informace na situaci v Nigérii, pro které má správní orgán s ohledem na charakter svého působení rozsáhlejší možnosti nežli samotný soud.

O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Z části žalobou úspěšný žalobce náhradu nákladů řízení nepožadoval.

Ustanovený advokát požadoval odměnu za čtyři úkony právní služby a s tím související paušální odměnu. Konkrétně se jednalo o tyto úkony: a) převzetí a příprava zastoupení; b) doplnění žaloby a c) dvakrát účast na jednání soudu dne 13. 6. 2012 a 25. 7. 2012. Krajský soud proto ustanovenému advokátu přiznal odměnu za čtyři úkony právní služby ve výši 8.400,- Kč [§ 7, § 9 odst. 3 písm. f) a § 11 odst. 1 písm. b), d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátní tarif] a náhradu hotových výdajů ve výši 1.200,- Kč (§ 13 odst. téže vyhlášky), celkem 9.600,- Kč včetně částky 1.920,-Kč účtované jako DPH. Celková odměna v částce 11.520,-Kč bude vyplacena z účtu Krajského soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí na účet zvolený advokátem.

P o u č e n í :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Hradci Králové dne 31. července 2012

JUDr. Marcela Sedmíková, v. r.
samosoudkyně